Vídeňská deklarace za silnou Evropu

Vídeň 5. října 2026

Sto let po prvním panevropském kongresu se Panevropská unie znovu schází ve Vídni, aby projednala nejdůležitější otázky týkající se Evropy.
V roce 1926 bylo hlavním cílem šířit myšlenku evropského sjednocení. Dnes, v roce 2026, představují Rada Evropy a Evropská unie osvědčené a stabilní formy institucionální spolupráce. Existují také skutečně evropské instituce a pravomoci.

Evropské institucionální spolupráci však nadále chybí geopolitický přístup, s nímž byla Panevropská unie před více než sto lety založena. Závažné výzvy, před nimiž Evropa stojí, vyžadují jasnou strategii pro geopolitickou Evropu. Proti evropským hodnotám, jako jsou svoboda, demokracie, tržní hospodářství a právní stát, se dnes staví osa zla. Aby byly tyto základní hodnoty, které učinily Evropu velkou, zachovány, musí se sjednocená Evropa – Panevropa – stát geopolitickou Evropou.

Panevropská unie proto zaměří svou činnost na následující priority, dokud nebude těchto cílů dosaženo. Současně vyzývá všechny skutečně evropské síly – od politiky přes občanskou společnost až po hospodářství a kulturu –, aby tyto cíle podporovaly.

Evropská zahraniční, bezpečnostní a obranná politika

Evropská zahraniční politika nespočívá pouze v koordinaci zahraničních politik členských států prostřednictvím vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Znamená také vytvoření ministerstva zahraničních věcí EU a ministerstva obrany EU, v jejichž čele budou stát evropský ministr zahraničních věcí a evropský ministr obrany.

Aby Evropská unie získala skutečnou politickou akceschopnost, musí být tyto oblasti politiky vymezeny jako její výlučné pravomoci. K financování těchto úkolů mají být vytvořeny nové vlastní zdroje Evropské unie.

Evropský parlament je volen přímo občany Evropské unie. Evropský ministr zahraničních věcí a evropský ministr obrany proto mají být nominováni Evropským parlamentem a podléhat jeho přímé a výlučné kontrole. Tak vzniká skutečná demokratická legitimita, která propůjčuje suverenitu, a tím i schopnost jednat a utvářet politiku.

Základními cíli evropské zahraniční a bezpečnostní politiky jsou mír, svoboda, právní stát, demokracie a tržní hospodářství.

Součástí strategické zahraniční a bezpečnostní politiky, která slouží těmto hodnotám, jsou také partnerství s ostatními světovými regiony a mimoevropskými státy.

Rozšíření jako nástroj evropské zahraniční a bezpečnostní politiky

„Čím dále posuneme hranice svobody na východ, tím bezpečnější bude střed.“
(Otto von Habsburg)

Pod heslem „Panevropa je celá Evropa“ zdůrazňuje Panevropská unie zásadu, že každá evropská země má právo podílet se na evropském sjednocování, a tím vstoupit do Evropské unie.

To platí pro státy takzvaného západního Balkánu stejně jako pro Švýcarsko, Norsko či Island, především však také pro státy sousedící se současnou Ruskou federací, které jsou jednoznačně utvářeny evropskou kulturou, jako jsou Ukrajina, Gruzie, Arménie, Bělorusko a Moldavsko.

Cílem je umožnit v těchto regionech rozvoj svobody, právního státu, demokracie a tržního hospodářství, a tím upevnit Evropu jako geopoliticky akceschopný celek.

K tomu je zapotřebí jasná evropská strategie integrace makroregionu zahrnujícího Ukrajinu, Gruzii, Arménii a Moldavsko do evropského společenství hodnot a zajištění bezpečnosti těchto zemí před hrozbami z Moskvy.

Předpokladem integrace těchto států do Evropské unie je dodržování uvedených evropských hodnot, splnění kodaňských kritérií včetně převzetí *acquis communautaire* a vyrovnané státní finance.

Budoucí vztahy s Ruskou federací a Čínskou lidovou republikou

Již v zásadním prohlášení z roku 1994 zastávala Panevropa stanovisko, že Ruská federace má být považována za souseda Evropy, nikoli za budoucího člena Evropské unie.

Strategicky zaměřenou zahraniční a bezpečnostní politikou musí Evropa zajistit účinné odstrašení od jakéhokoli vměšování do vnitřních záležitostí, které je v rozporu s mezinárodním právem.

Panevropa se současně hlásí k zásadě nevměšování zakotvené v Chartě Organizace spojených národů. Tato zásada však nevylučuje otevřenou podporu demokratických a liberálních sil v politickém životě Ruské federace.

Panevropa se rovněž hlásí k právu národů na sebeurčení. Proto aktivně podporuje snahy jednotlivých národů Ruské federace o nezávislost, pokud směřují k vytvoření otevřených společností a usilují o dosažení svých cílů co nejmírovějšími prostředky, které mají k dispozici.

Evropa by měla v budoucnu navázat politickou a hospodářskou spolupráci s dekolonizovanými státy, které teprve vzniknou.

Na regiony utvářené evropskou kulturou, které dosáhnou nezávislosti na Moskvě, se vztahuje heslo „Panevropa je celá Evropa“.

Dekolonizované a demokratické Rusko by bylo vítaným partnerem a respektovaným sousedem.

Panevropská unie se znepokojením sleduje, že Čínská lidová republika svou politikou zřejmě usiluje o dominantní postavení vůči Evropě.

Panevropa odmítá autokratické snahy osy Rusko–Írán–Čína–Severní Korea, jakékoli překrucování mezinárodního práva i snahy o nové uspořádání světové politiky ve prospěch neliberálních systémů.

Strategicky zaměřená evropská zahraniční politika musí předcházet jednostranné závislosti na vnějších partnerech.

Panevropa se výslovně hlásí k univerzální platnosti Všeobecné deklarace lidských práv. Za stejně univerzální hodnoty považujeme právní stát, demokracii a svobodu, které mají a musí umožňovat všem lidem na Zemi důstojný život.

Panevropa proto vítá veškeré iniciativy směřující k demokratizaci a liberalizaci Čínské lidové republiky.

Rozhodně odsuzujeme pokračující porušování lidských práv v Čínské lidové republice i jinde ve světě, zejména pokud jde o články 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13 a 16 až 21 Všeobecné deklarace lidských práv.

Stejně tak odsuzujeme údajná porušování mezinárodního obchodního práva ze strany Čínské lidové republiky, zejména pravidel Světové obchodní organizace.

Panevropa zároveň uznává velké kulturní a politické dědictví Číny, nevýslovné utrpení, které Číňanům způsobily hrůzy angloamerického a japonského kolonialismu, i pozoruhodné úspěchy této země, díky nimž se během několika desetiletí povznesla z nejhlubší chudoby na významnou hospodářskou mocnost.

Panevropa rovněž uznává klíčovou úlohu Číny při řešení změny klimatu způsobené lidskou činností a její úspěchy v rozvoji udržitelné energetiky a mobility.

Hospodářský růst Číny vyvedl miliony lidí z absolutní chudoby.

Právě proto Panevropa naléhá na Čínskou lidovou republiku, aby se co nejdříve přestala sama zařazovat mezi rozvojové země, zaujala své místo mezi vyspělými zeměmi a přijala odpovědnost, která je s tímto postavením spojena.

Na základě svého závazku k právu národů na sebeurčení uznává Panevropa svobodu a nezávislost Čínské republiky (Tchaj-wanu).

Ze závazku k zásadě nevměšování vyplývá jednoznačné odsouzení a odmítnutí jakékoli politiky odporující mezinárodnímu právu či sledující expanzionistické cíle.

Za účelem ukončení vyhlazovací války Ruska proti Ukrajině a odvrácení dalších hrozeb z Moskvy podporuje Panevropská unie následující opatření:

a) Stanovení jasného válečného cíle: obnovení územní celistvosti Ukrajiny v hranicích z roku 1991.

b) Poskytnutí nezbytné vojenské a humanitární pomoci k dosažení stanoveného válečného cíle.

c) Zavedení nových účinných bojkotových opatření (embarga) proti Putinovu režimu.

d) Vytvoření právních předpokladů pro využití ruského majetku zmrazeného na Západě k obnově Ukrajiny.

e) Reparační platby Ruska na obnovu Ukrajiny a odškodnění uprchlíků a vyhnaných osob.

f) Podporu sil v Rusku, které prosazují liberální a demokratický vývoj země založený na právním státu.

g) Podporu národů kolonizovaných Moskvou v jejich úsilí o svobodu a nezávislost.

h) Jednoznačnou podporu změny režimu v Moskvě.

i) Vypracování zahraničněpolitické strategie vůči Moskvě, jejíž základy jsou formulovány v zásadním dokumentu „Pan-European Geostrategic Doctrine“.

Svobodné hospodářství namísto nadměrné regulace

Jedním z prvních hospodářskopolitických požadavků Panevropy před sto lety bylo odstranění protekcionistických překážek mezi evropskými zeměmi, aby mohl vzniknout skutečně svobodný vnitřní trh.

Byrokratické aparáty jednotlivých států jsou však i nadále mimořádně vynalézavé při vytváření protekcionistických obchodních omezení.

K tomu se přidává nadměrná regulace a byrokratizace vycházející z etatistických a paternalistických představ, která škodí hospodářství i svobodě – a tím také ideovým základům evropského způsobu života.

Panevropa se hlásí ke skutečně svobodnému vnitřnímu trhu, tedy k odstranění veškerého dosud existujícího protekcionismu a k ukončení byrokratizace.

Pouze svobodný vnitřní trh může uvolnit tržní síly, které umožňují inovace a blahobyt tvořící hospodářský základ geopoliticky akceschopné Evropy.

Český překlad dokumentu „Wiener Erklärung für ein starkes Europa“ (Vídeňská deklarace za silnou Evropu), Vídeň 2026. Přeloženo z německého originálu s přihlédnutím k anglickému znění „Vienna Declaration for a Strong Europe“.